

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з наукової роботи
професор

Дмитро КОНЬКОВ

« 09 » червня 2026 року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації**

Ясній Ольги Михайлівни

на тему: «Оцінка впливу порушень вуглеводного обміну на перебіг
гострого ішемічного інсульту та результати лікування»

**що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(спеціалізація «Неврологія»)**

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від 04.06.2026 № 2242 голова та рецензенти, а саме:

Голова – Глоба Марина Василівна, доцент кафедри радіології НУОЗ України імені П. Л. Шупика, д. мед. н., старший дослідник.

Рецензент: – Насонова Тетяна Іванівна, професор кафедри неврології НУОЗ України імені П. Л. Шупика, д. мед. н., професор.

Рецензент: – Волосовець Антон Олександрович, завідувач кафедри медицини невідкладних станів НУОЗ України імені П. Л. Шупика, д. мед. н., професор.

розглянувши дисертацію здобувача Ясній Ольги Михайлівни на тему: «Оцінка впливу порушень вуглеводного обміну на перебіг гострого ішемічного інсульту та результати лікування» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика 21.12.2022р. (протокол № 10), наукові

публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільних кафедр (кафедри неврології) ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації.

Аспіранткою Ясній О. М. сумісно із науковим керівником за результатами проведеного патентного пошуку та аналізу наукової літератури визначено актуальність теми, яка полягала в дослідженні проблеми гострого ішемічного інсульту, що залишається однією з провідних причин смертності та довготривалої інвалідизації населення у світі. Порушення вуглеводного обміну є поширеним супутнім станом у пацієнтів з інсультом та можуть впливати на тяжкість ураження головного мозку, перебіг захворювання і функціональний прогноз. Цукровий діабет є встановленим фактором ризику розвитку ішемічного інсульту та асоціюється з гіршими клінічними наслідками і нижчою ефективністю реперфузійної терапії. Визначення рівня глікованого гемоглобіну (HbA1c) дозволяє оцінити попередній стан вуглеводного обміну, виявити недиагностовані порушення глікемії та є потенційним предиктором тяжкості перебігу, ефективності реперфузійної терапії та функціональних наслідків ішемічного інсульту. Гіперглікемія у гострому періоді інсульту часто спостерігається навіть у пацієнтів без встановленого діабету та може впливати на ефективність лікування і функціональний результат. На теперішній час залишається низька дискусійних питань щодо впливу порушень вуглеводного обміну на перебіг та прогноз гострого ішемічного інсульту. На підставі визначеної актуальності було сформульовано мету, завдання та методи дослідження.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота є науково-дослідною роботою кафедри неврології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика: «Оцінка впливу порушень вуглеводного обміну на перебіг гострого ішемічного інсульту та результати лікування», 0122U201491 номер державної реєстрації, термін виконання 2022-2026 роки, а автор є її виконавцем.

3. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Дисертаційна робота – самостійне наукове дослідження авторки, виконане під керівництвом доктора медичних наук, професора, завідувачки кафедри неврології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України Тріщинської Марини Анатоліївни. За участі наукового керівника обрано напрям дослідження, сформульовано мету і завдання, обрані методи дослідження. Здобувачкою самостійно проведено дослідження в IV етапи:

- I етап – Клініко-статистичний ретроспективний аналіз 124 історій пацієнтів з ішемічним інсультом (з транзиторною гіперглікемією / цукровим діабетом 2 типу (ЦД2) / без порушень вуглеводного обміну (2022-2023pp.) n=124;

- II етап – проспективний аналіз пацієнтів з транзиторною гіперглікемією n=31, цукровим діабетом 2 типу n=63 та без порушень вуглеводного обміну n=30;

- III етап – проспективний аналіз нейровізуалізаційних даних пацієнтів з ішемічним інсультом з та без порушень вуглеводного обміну n=124

- IV етап – Оцінка впливу гострої / хронічної гіперглікемії на ефективності реперфузійної терапії, перебіг захворювання і функціональний прогноз n=124.

Усі клінічні, лабораторні та інструментальні дослідження проводились авторкою особисто або за її безпосередньої участі. Дисертанткою самостійно визначено роль впливу порушень вуглеводного обміну на перебіг гострого ішемічного інсульту та результати лікування, розроблено алгоритм впливу показників глюкози, HbA1c на ефективність лікування та функціональний вихід пацієнта з ішемічним інсультом, проведена перевірка його точності. Дисертантка самостійно розробила комплекс обов'язкових дообстежень, зокрема визначення HbA1c при госпіталізації для диференціації хронічної гіперглікемії (ЦД2) і транзиторної стресової гіперглікемії та виявлення недіагностованих порушень вуглеводного обміну, впровадила її в неврологічну практику інсультних центрів / блоків, провела перевірку ефективності. Статті, в яких відображені результати роботи написані у співавторстві зі співробітниками кафедри, проте вклад здобувачки у їх написання і оформлення є найбільш вагомим. Загалом внесок авторки у виконання роботи є основним.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації.

Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних

методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Аспіранткою Ясній О. М. вперше в Україні:

- вперше на підставі комплексного клініко-неврологічного, лабораторного та нейровізуалізаційного дослідження проведено порівняльний аналіз перебігу гострого ішемічного інсульту в пацієнтів із різними типами порушень вуглеводного обміну – хронічною гіперглікемією (ЦД2) та транзиторною (стресовою) гіперглікемією, що дозволило визначити їх диференційований вплив на тяжкість неврологічного дефіциту, характер ускладнень та функціональні результати лікування.

- розширено та доповнено наукові дані щодо метаболічних порушень у пацієнтів із гострим інсультом: встановлено, що хронічна гіперглікемія асоціюється з достовірно вираженими атерогенними змінами (підвищення рівня загального холестерину, ЛПНЩ, зниження ЛПВЩ), ожирінням та початковим зниженням функції нирок, тоді як транзиторна гіперглікемія характеризується лише помірним підвищенням глюкози при госпіталізації на тлі нормальних показників HbA1c без суттєвих метаболічних порушень.

- поглиблено уявлення про гендерні особливості перебігу інсульту залежно від стану вуглеводного обміну: встановлено, що жінки з інсультом є достовірно старшими за чоловіків, мають вищий рівень загального холестерину, тоді як чоловіки характеризуються вищими рівнями креатиніну та гемоглобіну, однак метаболічні порушення, асоційовані з ЦД2 (ожиріння, атерогенна дисліпідемія, нефропатія), є однотипними в обох статей.

6. Практичне значення отриманих результатів дослідження.

У ході дослідження розроблено диференційований підхід до корекції гіперглікемії залежно від її типу. У пацієнтів із транзиторною гіперглікемією рекомендовано короткочасну інсулінотерапію для швидкої нормалізації рівня глюкози, тоді як у хворих на цукровий діабет 2 типу необхідний тривалий моніторинг із поступовим зниженням глікемії з урахуванням ризику гіпоглікемічних станів (6,3%). Цільовий діапазон глікемії 7,8–10,0 ммоль/л є безпечним та ефективним для обох груп.

Для прогнозування функціональних результатів було визначено ключові прогностичні фактори, які слід враховувати при плануванні реабілітаційних заходів: тяжкість неврологічного дефіциту за шкалою NIHSS при виписці (сильна негативна кореляція з індексом Бартел), рівень глюкози в динаміці (більш інформативний показник, ніж одноразове

вимірювання при госпіталізації), вік пацієнта та рівень гемоглобіну, для зручності застосування рекомендована тактика представлена у вигляді алгоритму.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 133 актуальних літературних праць інших вчених. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях. За матеріалами дисертації опубліковано 5 наукових праць, з них: 5 – статей в фахових наукових виданнях рекомендованих МОН України, що входить до міжнародної наукометричної бази Scopus. Дисертація викладена українською мовою на 178 сторінках комп'ютерного тексту. Робота складається із вступу, огляду літератури, матеріалів та методів дослідження, 3 розділів власних досліджень, аналізу і узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків. Дисертаційна робота ілюстрована 14 рисунками, 26 таблицею та 7 додатками. Список використаних джерел складається з 133 найменувань, із них 121 – латиницею та 12 – кирилицею.

**Праці, у яких опубліковані основні результати
дисертації:**

1. Ясній О, Лебединець Д, Тріщинська М. Результати лікування на 90-ту добу пацієнта з ішемічним інсультом і вперше виявленим цукровим діабетом 2-го типу (клінічний випадок). Міжнар Ендокринологічний Журнал. 2025;21(8):897-902. doi: 10.22141/2224-0721.21.8.2025.1664. (Здобувачкою проведено аналіз літературних джерел, набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка статті до друку)
2. Ясній О, Лебединець Д, Тріщинська М. Особливості перебігу гострого мозкового інсульту у пацієнтів із цукровим діабетом II типу. Міжнар Неврологічний Журнал. 2024;19(8):273-7. doi: 10.22141/2224-0713.19.8.2023.1033.
3. Ясній О. Клінічні особливості пацієнтів з гострим мозковим інсультом та гіперглікемією, цукровим діабетом або з нормоглікемією на базі власного дослідження. Oral and General Health. 2025;6(4):191-7. doi: 10.22141/ ogh.6.4.2025.262.
4. Ясній О. Результати лікування пацієнтів з ішемічним інсультом залежно від глікемічного статусу. Міжнар Ендокринологічний Журнал. 2026;22(2): 166–171. doi: 10.22141/2224-0721.22.2.2026.1692.
5. Ясній ОМ, Тріщинська МА. Вплив гострої та хронічної гіперглікемії на обсяг та локалізацію гострого мозкового інсульту: Дані комп'ютерної томографії. Мед Невідкладних Станів. 2026;22(3):239-244. doi: 10.22141/2224-0586.22.3.2026.2005.

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Для впровадження в клінічну практику неврологічного профілю запропоновано новий високочутливий алгоритм, який підвищує ефективність лікування хворих з гострим мозковим інсультом та порушенням вуглеводного обміну, дозволяє досягти регресу клінічних проявів захворювання, зменшенню неврологічної вогнищевої симптоматики, для зручності застосування рекомендована тактика представлена у вигляді алгоритму.

10. Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати роботи були представлені та обговорені на симпозиумах, з'їздах та науково-практичних конференціях: науково-практична конференція «Високі технології у підвищенні якості життя нейрохірургічних хворих» (м. Київ, 23-25 жовтня 2019 р.); весняна школа молодого інсультолога (5-денна школа)

(м. Київ, 28.04.2023 р.); осіння школа молодого інсультолога (5-денна школа) (м. Біла Церква, 12.10.2023 р.); науково-практична конференція ГО «Медична платформа Прогрес» PRO ІНСУЛЬТ (м. Київ, 03.11.2024 р.); III Весняна школа інсультолога (5-ти денна школа) (м. Київ, 30.04.2025 р.); IV щорічна науково-практична конференція Українського Товариства Інсультної Медицини з міжнародною участю (м. Київ, 15.06.2025 р.); III Осіння школа інсультолога 5-денна школа) (м. Одеса, 30.04.2025 р.); науково-практична конференція ГО «Медична платформа Прогрес» PRO ІНСУЛЬТ, (м. Київ, 02.11.2025 р.); Інсультні шкали, (м. Київ 18.07.2025 р.); захід присвячений всесвітньому дневі діабету (м. Київ, 14.11.2025 р.), конференція Сучасний погляд на патогенез та лікування кардіо-неврологічних проявів патології різних органів та систем (м. Київ, 16.04.2026р.), 12th European Stroke Organisation Conference, стендова доповідь (Maastricht, NL, 06-08.05.2026р.), IV Весняна школа інсультолога 5-денна школа) (м. Київ, 21.04.2026 р.), Armenian stroke spring school (Goris, Armenia, 29-31.05.2026р.) та на міжкафедральному семінарі профільних кафедр неврології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

11. Характеристика здобувачки, її шлях у науці, ступінь наукової зрілості.

Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Ясній О. М. як кваліфікованого фахівця і дослідницю. Здобувачка продемонструвала здатність до глибинного аналізу та формулювання висновків. Методично проводила наукові дослідження за темою дисертації, приймала активну участь у проведенні науково-практичних конференцій в Україні та за кордоном, забезпечила впровадження результатів наукових розробок у практику. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендувала себе як сумлінна здобувачка та науковиця, висококваліфікована та відповідальна лікарка неврологиня.

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від

19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»,
тему дисертації ЯСНІЙ Ольги Михайлівни «Оцінка впливу порушень
вуглеводного обміну на перебіг гострого ішемічного інсульту та
результати лікування» рекомендувати до офіційного захисту на здобуття
наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 222 Медицина за
спеціальністю 14.01.15 Нервові хвороби у разовій спеціалізованій вченій
раді.

Головуючий на засіданні

доцент кафедри радіології
НУОЗ України імені П. Л. Шупика,
д. мед. н., ст. дослідник

 Марина ГЛОБА

Рецензент,

професор кафедри неврології
НУОЗ України імені П. Л. Шупика,
д. мед. н., доцент

Тетяна НАСОНОВА

Рецензент,

завідувач кафедри медицини
невідкладних станів НУОЗ України
імені П. Л. Шупика,
д. мед. н., професор

Антон ВОЛОСОВЕЦЬ

Секретар фахового семінару,

доцент кафедри неврології
НУОЗ України
імені П. Л. Шупика к. мед. н.

Наталія ХАНЕНКО